

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Kohteen nimi:	Mustapuron vesienhallinta Puistosuunnitelma välillä Kehä I – Itäväylä, Myllypuron liikuntapuisto	Piirustus nro:t:	VIO6193/1 VIO6193/2
Selostuksen laati:	Jaakko Heinonen Projektipäällikkö	pvm:	7.11.2021
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	7.11.2021
	Maankäyttöjohtaja/ Kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	pp.kk.vvv

Kohde Puistosuunnitelma sijoittuu Kehä I ja Itäväylän välille Vartiokylän kaupunginosaan ja Puotinharjun sekä Myllypuron osa-alueisiin. Suunnittelualueeseen sisältyy Mustapuro lähiympäristöineen. Voimassa olevassa asemakaavassa 10989 (tullut voimaan 14.05.2004) alue on merkitty lähivirkistysalueeksi (RP) ja voimassa olevassa asemakaavassa 11420 (tullut voimaan 02.11.2007) alue on merkitty puistoksi (VP). Myllypuron urheilupuisto on esitetty piirustuksissa VIO6193/1 ja VIO6193/2.

Puistosuunnitelma on voimassa olevan asemakaavan mukainen.

Lähtökohdat

Suunnittelualue sisältää Mustapuron lähiympäristöineen Myllypuron ja Puotinharjun asuinalueiden välillä, Myllypuron liikuntapuiston yhteydessä. Suunnittelualue rajautuu etelässä Itäväylän tuntumaan ja pohjoisessa Kehä I:een. Suuri osa puistosta rajautuu liikuntakenttiin sekä koulujen ja päiväkotien piha-alueisiin. Muualla puistoalue rajautuu rivi- ja kerrostalotontteihin sekä metsikköön. Puisto on osin voimalinjan alla sijaitsevaa joutomaan omaista suojaviheraluetta, jolla kasvaa niittyä ja pensaikkoo. Puron välittömässä yhteydessä sekä etäämmällä voimalinjasta kasvaa kookkaampia puita, jotka muodostavat etelä-pohjoissuuntaisen puustoisin yhteyden.

Kunnostussuunnittelun lähtökohtana on Mustapuron vesienhallinta ja tulvahaittojen ehkäiseminen. Puron ympäristössä on jo todettu tulvia, ja ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät sademäärät sekä maankäytön muutokset puron valuma-alueella tulevat lisäämään puron virtaamia. Toimenpiteillä varaudutaan muutoksiin lisäämällä puron virtauskapasiteettia ja tulvatilavuutta. Suurimmat tulvariskikohteet ovat Itäväylän pohjoispuolella sijaitseva Varikkotie, jossa Raide-Jokeri tulee liikennöimään sekä Marjaniemen siirtolapuutarhan alue.

Erittäin uhanalainen meritaimen lisääntyy Mustapurossa. Suunnittelualueella on toteutettu purokunnostuksia, jotka huomioidaan suunnittelussa.

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 74 000 m².

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Puiston pääasialliset käyttäjät ovat lähialueiden asukkaat sekä alueella liikkuvat ulkoilijat ja urheilutoimintojen käyttäjät.

Suunnitelman sisältö

Tulvariskin hallitsemiseksi liikuntapuiston alueelle tehdään tulvatasanteita, jonne tulvavedet saadaan hallitusti ohjattua. Tulvatasanteet ovat noin metrin nykyistä maanpintaa alempana.

Jäätanssipolun ja Walterinraitin väliä kehitetään ajoittain tulvivana metsikkönä. Pääosa nykyisestä puustosta säilytetään. Tulvatasanteen rakentamisen yhteydessä menetettävää puustoa korvataan uusilla istutuksilla. Puuistutuksiin valitaan vaihtelevia kosteusolosuhteita sekä seisovaa vettä sietävää lajistoa kuten tervaleppä, raita, kynäjalava ja saarni. Polkuyhteys koululle toteutetaan kivituhkakäytävänä ja silta uusitaan siltarumpuna.

Virkistystoiminnot keskittyvät Walterinraitista pohjoiseen, missä tilapäiset tulvaniityt ovat suurimman osan vuodesta kuivina käytettävissä virkistykseen. Walterinraitin ja Myllytontunpolun välillä tulvatasanne toteutetaan osin erillään Mustapuron pääuomasta ja pitkä osuus puron pääuomasta jää koskemattomaksi. Puroon voidaan siirtoistuttaa vesisammalia.

Walterinraitin ja Myllytontunpolun välille tulee kukkiva niitty, joka houkuttelee pölyttäjiä. Pelikenttien vieressä kulkevan Mailerinraitin lisäksi alueelle toteutetaan niitetty polku. Itäreunan puustoisesta vyöhykkeestä joudutaan poistamaan reunimmaisista puita tulvatasanteen toteuttamiseksi, mutta puuryhmiä säilytetään puustoisien yhteyden ylläpitämiseksi. Reunavyöhykettä kehitetään istuttamalla uutta pienpuustoa ja pensaikkoa tulvaniityn reunalle ja luiskaan.

Nykyisen koirapuiston alue Myllytontunpolun ja puron risteyksessä muutetaan käytönurmialueeksi. Koirapuisto siirretään Kehä I pohjoispuolelle Kukkaniitynpolun tuntumaan. Uusi peli- ja oleskelualue täydentää nykyisiä puistotoimintoja. Puron ja nurmen väliin annetaan kasvaa korkeampaa ruohovartista kasvillisuutta puron suojavaikykkeeksi. Muinaismuistolain suojelemaan ensimmäisen maailmansodan aikaiseen piikkilankaesteeseen ei kohdistu toimenpiteitä.

Vesiluvan tarve suunnitelluille vesienhallinnan toimenpiteille selvitetään.

Pintamateriaalit, kasvillisuus ja rakenteet

Uudet käytäväosuudet ovat kivituhkapintaisia. Asemakaavan mukainen Mailerinraitin jatke, joka on nykyisellään leveä polku pelikenttien reunassa, toteutetaan leveänä polkumaisena yhteytenä Myllytontunpolulle asti, esimerkiksi hakkeella päällystettynä. Näin suunnitelmassa voidaan pitää viheralue mahdollisimman laajana ja yhtenäisenä. Suunnitelma ei estä raitin toteuttamista myöhemmin, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

Uudet polkuyhteydet niittyalueilla pidetään niittämällä matalana, mutta niitä ei päällystetä erikseen. Metsäpoluilla käytetään hiekka/-karikke -seosta suojaamaan metsänpohjaa kulumiselta.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Puron varren puustoinen yhteys turvataan säilyttämällä suurin osa nykyisestä puustosta, ja sitä vahvistetaan täydennysistutuksin. Mustapuron varteen istutetaan varjostavaa puustoa. Näin voidaan ehkäistä liiallisen vesikasvillisuuden syntymistä sekä parantaa puron eliöiden elinoloja. Uusia puita sekä pensaita istutetaan tulvatasanteiden reunalle. Rajoituksena puuston sijoittamiselle on voimalinja, jonka alueella korkea kasvillisuus ei ole mahdollista. Kaadettavia puita hyödynnetään suunnittelualueen metsiköissä lahoaviksi jätettävänä maapuina, jotka tukevat luonnon monimuotoisuutta tarjoten mm. eliöille ja hyönteisille elinympäristön.

Avoimien alueiden reunavyöhykettä kehitetään monikerroksiseksi lisäämällä myös pienempää puustoa sekä suuria pensaita. Niittyjen reuna-alueita hoidetaan puoliaivoimena, ja alkuvaiheessa varmistetaan, ettei niittykasvillisuus hidasta istutetun puuston kasvuun lähtöä.

Tulvatasanteiden niittyjä kehitetään lajistoltaan keskenään erilaisina. Suurimman osan vuodesta puron varsi sekä uudet tulvatasanteet ovat kuivina. Niittyjen jatko-suunnittelussa kehitettävä kasvillisuusvalikoima sopeutuu tilapäisiin tulviin. Hoidon päätavoitteena on ylläpitää niittyjen erilaisia lajistopiirteitä ja pitää maisema avoimena. Kuivina kesinä alueen ilme voi olla ketomainen.

Vieraslajien osalta erityistä huomiota kiinnitetään jättipalsamin tehostettuun niittämiseen ennakoivasti sekä rakentamisen jälkeen alkuvuosina. Osa jättipalsamin esiintymistä poistuu kaivun yhteydessä.

Yllä kuvattuihin paikkoihin toteutetaan pienimuotoisia puisia pitkospuu- ja oleskelutasanteita. Alueelle sijoitetaan muutamia penkkejä ja roska-astioita sekä tarvittaessa syväkeräyssäiliö.

Mustapuron ylittäviä uusittavia siltoja ovat Jäähallin eteläpuolinen ja Walterinraitin silta. Itäkeskuksen peruskoululle johtava silta muutetaan siltarummuksi (Itäkeskuksen peruskoululle johtava ja yhdet Myllytontunpolun siltarummut uusitaan. Päiväkoti Puotilalle johtava silta sekä jäähallin koillispuolinen silta tullaan poistamaan. Kajaaninlinnantien asfalttipintainen jalkakäytävä siirtyy kadun viereen.

Rakentamisessa syntyviä ylijäämämaita kierrätetään alueella mahdollisimman paljon ja kohteessa käytetään kierrätyskasvualustoja, jotka pyritään valmistamaan paikan päällä.

Pohjasuhteet ja pohjarakennustoimenpiteet

Maaperä on suunnittelualueella savea. Savikerroksen paksuus vaihtelee 3-5 m välillä ja sen alla on savista silttiä, hiekkaista silttiä ja alimmaisena moreenia. Jäähallin paikkeilla maakerrokset ulottuvat noin 10 m syvyydelle, Walterinraitilta pohjoiseen maakerrokset kasvavat noin 20 m paksuisiksi ja koostuvat päällimmäisen savikerroksen alla pääasiassa hiekkaisesta siltistä ja löyhästä silttisestä hiekasta.

Tulvatasanteen toteuttaminen ei vaadi raiteille pohjanvahvistuksia lukuun ottamatta suunnittelualueen pohjoispäässä sijaitsevaa tulvatasanteen ympäristöä urheiluhallin kohdalla. Pohjanvahvistus toteutetaan puupaaluilla, jotka sitovat hiilidioksidia ja joiden valmistuksen hiilidioksidivaikutukset ovat huomattavasti alhaisemmat kuin sementtipohjaisten menetelmien.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS**Valaistus**

Nykyinen valaistus säilyy alueella.

Tasaus ja kuivatus

Tulvasanteet ovat noin metrin nykyistä maanpintaa alempana. Niiden avulla hallitaan Mustapuron tulvia. Tulvasanteiden niityt myös viivyttävät ja puhdistavat Mustapuroon valuvia hulevesiä.

2300 paalun virtauksen säätörakenne toteutetaan kiviaineksesta ja virtaaman kuristus toteutetaan pienikokoisella rummulla tai kaivoratkaisulla. Rakenne varustetaan ylivuotokynnyksellä.

Virtauksensäätörakenteet toteutetaan myös siltojen yhteyteen (Kajaaninlinnantie, Olavinlinnantie ja Myllytontunpolku).

Esteettömyys

Suunnitteluratkaisut täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoitetason tulvaniit-tyjen niitetyjä reittejä, katteella päällystettyä Mailerinraitin osuutta ja pitkospuita lu-kuun ottamatta.

Hoitoluokka

Puisto kuuluu hoitoluokkaan A2/R2 ja R3 (toiminta- ja käyttöviheralue), B2/A2 (käyt-töniitty), B3/A3 (maisemaniitty) ja C1/M2 (lähimetsä). Ensimmäinen tunnus on ABC-hoitoluokan tunnus ja jälkimmäinen RAMS-luokituksen mukainen kunnossapito-luokka.